

Vastaus Funda Demirin ja 19 muun valtuutetun aloitteeseen eläinten hyvinvointiohjelmasta

VD/7868/00.02.00.03/2024

TeA/KHi/AV/AO/JH/MHa/ LMu/MT/SEr/EV/EJ/JK

Funda Demiri sekä 19 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan kaupungin toiminta vaikuttaa monin tavoin eläimiin ja Vantaa on asuinpaikka myös monelle muulle lajille. Laki velvoittaa toimijoita eläinten hyvään ja kunnioittavaan kohteluun. Lisäksi eläinten parempi kohtelu on ihmisten laajasti jakama tavoite.

Edellä mainituista syistä, sekä ennen kaikkea eläinten itsensä takia, on tärkeää, että eläinten intressi ja hyvinvointi tulee otetuksi huomioon kaupungin päätöksenteossa ja toiminnassa laajemminkin. Vaikka moni asia on eläinsuojelun suhteen Vantaalla hyvin, parannettavaa riittää. Eläinten hyvinvoinnin edistämistä tulisi koordinoida ja tarkastella laajemmin kaupunkitasolla.

Monin paikoin tietämys päätösten tai toimintojen eläinvaikutuksista voi olla ohut. Eläinten hyvinvoinnin edistämistä on tarpeen katsoa suoraa eläinsuojelua laajemmin, ja myös välilliset vaikutukset ovat tärkeä huomioida, esimerkiksi kaupungin hankintojen kautta. Vantaalle tarvitaan kokoava eläinten hyvinvointiohjelma, jonka avulla on mahdollista ottaa paremmin huomioon eri lajien tarpeita, edistää eläinten hyvinvointia ja oikeuksia sekä lisätä sopuisaa yhteiseloä ihmisten ja muiden lajien välillä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaa laatii eläinten hyvinvoinnin edistämishjelman, jossa linjataan mm. vastuista ja toimenpiteistä asian edistämiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 31

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Eläinten hyvinvointilaki (693/2023) on ollut voimassa vuoden 2024 alusta alkaen. Lain tarkoituksena on edistää eläinten hyvinvointia ja suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla niiden hyvinvoinnille aiheutuvalta haitalta. Lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin ja sen tarkoituksena on myös lisätä eläinten kunnioitusta ja hyvää kohtelua.

Eläinten hyvinvointia edistetään monin eri tavoin kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa. Kaupunkiympäristön toimiala pitää hyvänä, että Vantaan kaupungille laadittaisiin oma eläinten hyvinvointiohjelma, joka kokoaa kaupungin toiminnat ja vastuut eläinten hyvinvoinnin edistämiseksi. Ohjelman laatimiseen ja toteuttamiseen tarvittava resurssi tulee huomioida.

Eläinsuojelu ja löytöeläintoiminta Vantaalla

Vantaalla ympäristökeskuksen valvonta- ja kaupungineläinlääkärit valvovat eläinten hyvinvointilain noudattamista. Vuosittaiset tarkastusmäärät ovat nousseet viime vuosina, lähinnä valvontaan saadun lisäresurssin ansiosta. Vuonna 2024 tehtiin 450 eläinsuojelutarkastusta/-käyntiä. Osa tarkastuksista tehdään ilman epäilyä lainsäädännön vastaisesta toiminnasta (ns. suunnitelmallinen valvonta) ja ne tehdään kohteisiin, joissa harjoitetaan ammattimaista eläintenpitoa. Suurin osa tarkastuksista tehdään kuitenkin epäilyilmoitusten perusteella yksityiskoteihin. Päätöksissä 55 %:lle annettiin määräyksiä tai kieltoja lain vastaisesta toiminnasta.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma sisältää suunnitelman eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaan. Suunnitelma vuosille 2025–2028 on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnan lupajaostossa 26.11.2024 § 129.

Eläinten hyvinvointilain mukaisesti kunnalla tulee olla sen alueella irrallaan tavattujen ja kiinni otettujen koirien ja kissojen sekä muiden pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten (löytöeläimet) tilapäisen hoidon järjestämistä varten talteenottoaika. Vantaalla talteenottoaikkana toimii pääkaupunkiseudun yhteinen Viikin Löytöeläintalo. Tällä hetkellä palveluntarjoajana on Helsingin eläinsuojeluyhdistys Hesy ry.

Kunnalliset eläinlääkäripalvelut

Vantaa järjestää kunnalliset eläinlääkäripalvelut koirille, kissoille ja muille pienikokoisille lemmikeille ympärivuorokautisesti Pakkalan vastaanotolla. Lisäksi suurelajien hoidosta on sopimus Porvoon alueen ympäristöterveydenhuollon kanssa. Vantaa huolehtii vastavuoroisesti virka-ajan ulkopuolella Porvoon alueen pienikokoisten lemmikkieläinten kiireellisestä eläinlääkäriavusta. Kunnallinen palvelu täydentää omalta osaltaan yksityisten palveluntarjoajien tarjontaa ja varmistaa, että palvelua on saatavilla kiireellisille potilaille ympärivuorokautisesti.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) tulee voimaan 1.1.2026 ja se tulee vaikuttamaan kunnallisen eläinlääkäripalvelun toimintaan ja hinnoitteluun myös Vantaalla. Vantaalla on tarkoitus jatkossakin tarjota yksityistä palveluntarjontaa täydentävää kunnallista perustasoista palvelua ja kiireellistä eläinlääkäriapua.

Luonnonsuojelualueet, arvokkaat luontokohteet ja ekologiset yhteydet

Vantaan tavoitteena on olla luontopositiivinen kaupunki vuoden 2030 loppuun mennessä. Tämä tarkoittaa muun ohella luonnonvaraisten eläinten huomioimista etenkin niille sopivien elinympäristöjen pinta-alaa lisäämällä ja ekologista laatua parantamalla. Kaupunki perustaa ja ylläpitää luonnonsuojelualueita ja turvaa arvokkaiden luontokohteiden säilymistä kaavoituksen keinoin. Nämä luonnoltaan monimuotoiset alueet toimivat ekologisen verkoston ydinalueina, jotka tarjoavat luonnonvaraisille eläimille elinympäristöjä sekä lisääntymis- ja ruokailupaikkoja. Ekologiset yhteydet mahdollistavat eläinten liikkumisen laajempien luontoalueiden välillä ja siten turvaavat myös eläinten lisääntymismahdollisuuksia ja geneettistä vaihtelua. Kaavoituksessa huomioidaan ekologisten yhteyksien säilyminen, mutta niiden turvaamiseen ja parantamiseen tulee jatkossa panostaa yhä vahvemmin.

Kaupungin niittyjen ja maisemapeltojen ylläpitäminen tukee monipuolista lintulajistoa, pölyttäjähönteisiä ja muita pieneliöitä. Esimerkiksi Vehkalanmäen entisestä maanlajityspaikasta on hoitotoimien myötä muodostunut arvokas niittykohde, jolla on monimuotoinen perhoslajisto. Pölyttäjänäkökulma on otettu huomioon kaavoituksen yhteydessä käytettävässä vihertehokkuuslaskurissa, Vantaan kasvikkatoselvityksessä ja tienvarsien ja pientareiden niittoajoissa.

Pölyttäjien kokonaisvaltaisempaan huomioimiseen on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota esim. viheralueiden hoidossa ja kasvivalinnoissa.

Vuodesta 2016 lähtien jatkuneen Vantaan puotalkkaritoiminnan myötä paikallisen pienvesiluonnon tilaa on saatu aktiivisesti parannettua. Puotalkkarit mm. kunnostavat puroluontoa, kunnostavat kutusoraikkoja, poistavat vaellusesteitä ja keräävät vesistöistä luontoon kuulumattomia roskia vaelluskalojen ja muiden vesieliöiden elinolosuhteiden parantamiseksi. Lisäksi puotalkkarit kertovat uteliaille ohikulkijoille ja asukastalkkoihin osallistuville miksi puroluontoa kunnostetaan, eli lisäävät asukkaiden ympäristötietoisuutta.

Eläimet kaupunkisuunnittelussa, rakentamisessa ja metsänhoidossa

Vantaan uudessa yleiskaavassa 2020 on esitetty ekologiset runkoyhteydet, jotka yhdistävät luonnonsuojelualueita toisiinsa. Kun väylät tai rata ja ekologinen yhteys risteävät, on yleiskaavan merkitty viheryhteyden kehittämiskohtia, jotka ovat joko vihersiltoja tai alikulkuja, joissa eläimet pystyvät liikkumaan.

Ekologista verkostoa selvitettiin tarkemmin viherrakenteen kehityskuvan yhteydessä ([Vantaan ekologiset verkostot](#)). Viherrakenteen kehityskuvaan Vihreä ja virtaava Vantaa (VIVA) on merkitty kaupunkikeskustoissa ja niiden lähialueilla vaalittavat ja kehitettävät metsäiset ja puustoiset sekä avointen ja puoliavointen elinympäristöjen ekologiset verkostot.

Kaupunkisuunnittelussa ja rakentamisessa otetaan huomioon suojellut ja uhanalaiset lajit sekä EU:n luontodirektiivin mukaiset lajit, kuten liito-orava, lepakot, viitasammakko, vuollejokisimpukka ja saukko. Vantaalla on laadittu koko kaupungin kattava liito-oravan suojelusuunnitelma, joka ohjaa maankäyttöä ja rakentamista lajille tärkeillä alueilla.

Rakentamisessa ja metsänhoidossa huomioidaan lintujen pesimäaika, jolloin puunkaatoa ei lähtökohtaisesti tehdä. Kaupungin metsänhoidon työmaaohjeisiin on kirjattu liito-oravan ja petolintujen pesimäympäristöjen huomioiminen sekä lahopuun säästäminen. Lahopuu on tärkeä osa metsäekosysteemiä, sillä se tarjoaa elinympäristön ja ravintoa lukuisille hyönteisille, sienille ja kolopesijöille, kuten tikkalajeille.

Metsänhoidossa säilytetään monilajinen puusto, tiheiköitä, vanhoja puita ja lahopuuta. Luonnontilaisten piirteiden säilyttäminen tarjoaa elinympäristöjä luonnonvaraisille eläimille. Metsäalueilta siivotaan luontoon kuulumattomia roskia ja jätteitä, joista voi olla haittaa myös eläimille.

Kaupungin uuteen rakennusjärjestykseen tulee lisäys ohjeistukseksi lintuystävällisestä rakentamisesta, jotta lintujen törmäykset lasipintoihin saataisiin minimoitua.

Ohjeistuksista huolimatta puunkaato- ja rakentamistoimia tehdään vuosittain myös ohjeiden vastaisesti, joten viestintään, koulutukseen ja valvontaan tarvittaisiin lisäresursseja luonnonvaraisten eläinten parempaan huomioimiseen kaupungin toiminnassa.

Haitallisten vieraslajien torjunta

Vuoden 2025 aikana Vantaalle laaditaan vieraslajisuunnitelma, jonka tavoitteena on tehostaa vieraslajien torjuntaa. Haitalliset vieraseläinlajit voivat uhata alkuperäisiä lajeja kilpailemalla ravinnosta ja elintilasta, saalistamalla niitä sekä levittämällä tauteja. Tämä voi johtaa alkuperäisten lajien

väheneeseen tai jopa paikalliseen häviämiseen. Esimerkiksi Suomen luontoon levinnyt supikoira kilpailee ravinnosta ja elintilasta kotoperäisten ketun ja mäyrän kanssa. Supikoira myös saalistaa maassa pesiviä lintuja. Nykyisellään vieraseläinlajien torjuntaan ei juurikaan ole kaupungin resursseja, mutta niiden voitaisiin tehostaa esim. yhteistyössä paikallisten metsästysseurojen kanssa.

Eläinten hyvinvoinnin edistäminen kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalla

Kalastuslaissa on huomioitu eläinten hyvinvointilain vaatimukset kalojen kunnioittavaan kohteluun ja kivuttomaan lopettamiseen. Vantaan kaupungin kalastuksen kotisivuilla ohjeistetaan kalastuslain mukaiseen kalojen kohteluun ja kaupungin kalastusmääräyksiin on lisätty koukkurajoituksia, joiden tarkoituksena on nopeuttaa rauhoitettujen ja alamittaisten kalojen nopeaa vapauttamista ja vähentää vapautettavien kalojen kudosvaurioita.

Vantaan kaupungin kalavesillä kalastuksenohjauksessa huomioidaan taimenten ja lohien lisääntymismahdollisuudet koski- ja virta-alueiden ja purojen kalastus- ja kahluukielloilla. Kaupunki järjestää asukas- ym. talkoita taimenten lisääntymisalueiden kunnostamiseksi ja toteuttaa kunnostuksia myös itse, mm. Purotalkkaritoiminnassa.

Vantaan kaupungin ulkoilureittien ja latupohjien kunnossapidossa huomioidaan eläinten pesimisaika. Reittien pientareilla kasvavan vesaikon ja puiden kaato tehdään pesimisajan jälkeen, aikaisintaan loppukesällä. Reittien pientareiden maisemoinnissa käytetään hyönteisfaunaa suosivia monilajisia nurmi/kasviseoksia. Koirien ulkoiluttamismahdollisuuksia talvella on parannettu kolmella kunnossapidetyllä koiraladulla.

Tekonurmikentillä käytetyn kumirouheen kulkeutumista maastoon ja vesistöihin ehkäistään kenttien hulevesikaivoihin asennetuilla rouhesieppareilla ja sijoittamalla aurauslumien läjitykset alueille, missä kumirouheen luontoon kulkeutuminen voidaan minimoida.

Eläinten oikeuksien ja hyvinvoinnin edistäminen konsernijohtoon ja elinvoiman toimialalla

Hankintojen palveluysikössä on käytössä arviointiprosessi, jossa jokaisen hankinnan osalta arvioidaan kyseiseen hankintaan liittyviä vastuullisuusnäkökulmia ja riskejä. Eläinten oikeudet ja hyvinvointi on yksi näkökulma, joka löytyy vastuullisuusnäkökulmien tarkistuslistalta. Nämä aiheet nousevat esille erityisesti elintarvikehankinnoissa, kun kilpailutetaan lihaa, maitoa tai muita eläinperäisiä tuotteita ruokapalveluihin.

Eläinperäisten elintarvikkeiden hankinnoissa painotetaan eläinten hyvinvointia ja terveyttä. Kilpailutuksissa käytetään valtakunnallisesti kehitettyjä kriteeristöjä. Muiden kaupunkien, hankintayksiköiden ja asiantuntijaorganisaatioiden kanssa tehdään yhteistyötä parempien hankintakriteerien ja seurannan kehittämiseksi. Myös yritysten kanssa käydään vuoropuhelua kestävämpien tuotteiden saamiseksi markkinoille.

Kaupunginhallitus 24.3.2025 § 20

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 19 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 28.4.2025 § 19

Kaupunginhallituksen esitys:

Merkitään kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 12.5.2025

Kaupunginhallituksen esitys:

Merkitään kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Funda Demirin ja 19 muun valtuutetun aloite eläinten hyvinvointiohjelma Vantaalle

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

1.kaupungineläinlääkäri Kirsi Hiltunen, p. 040 724 8590, (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)